

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 15. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība — Standarti starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai — Direktīva 2008/115/EK — Likumīga uzturēšanās — Direktīva 2013/32/ES — 9. pants — Tiesības palikt dalībvalstī — Direktīva 2013/33/ES — 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts — Aizturēšana — Valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzība — Spēkā esamība — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — 6. un 52. pants — Ierobežojums — Samērīgums

Lieta C-601/15 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad van State* (Valsts Padome, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 17. novembrī un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, tiesvedībā

J. N.

pret

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], K. Toadere [*C. Toader*], D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Bergere [*M. Berger*], A. Prehala [*A. Prechal*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], K. Vajda [*C. Vajda*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 22. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *J. N.* vārdā – *S. Thelosen* un *S. Pijl*, *advocaten*,
- *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* vārdā – *D. Kuiper*, pārstāvis,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. Noort* un *M. Bulterman*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Beļģijas valdības vārdā – *S. Vanrie*, kā arī *M. Jacobs* un *C. Pochet*, pārstāvji,
 - Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *S. Šindelková*, pārstāvji,
 - Grieķijas valdības vārdā – *M. Michelogiannaki*, pārstāve,
 - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino*, *avvocato dello Stato*,
 - Kipras valdības vārdā – *A. Argyropoulou*, pārstāve,
 - Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
 - Eiropas Parlamenta vārdā – *T. Lukácsi* un *R. van de Westelaken*, pārstāvji,
 - Eiropas Savienības Padomes vārdā – *M. Chavrier* un *F. Naert*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *M. Condou-Durande*, kā arī *H. Krämer* un *G. Wils*, pārstāvji,
- uzklausījusi ģenerālvokāti,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/33/ES, ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L 180, 96. lpp.), 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamību.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *J. N.* un *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (drošības un tieslietu valsts sekretārs, turpmāk tekstā – “valsts sekretārs”) par *J. N.* aizturēšanu.

Atbilstošās tiesību normas

ECPAK

- 3 Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 5. panta “Tiesības uz brīvību un drošību” 1. punktā ir noteikts:

“Ikvienam cilvēkam ir tiesības uz brīvību un personas neaizskaramību. Nevienam nedrīkst atņemt brīvību, izņemot sekojošos gadījumos un likumā noteiktā kārtībā:

[..]

- f) ja likumīgi tiek arestēta vai aizturēta kāda persona ar nolūku neļaut šai personai nelikumīgi iebraukt valstī vai ja attiecībā pret kādu personu tiek veiktas darbības ar nolūku šo personu deportēt vai izraidīt no valsts.”

Harta

- 4 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 6. pantā “Tiesības uz brīvību un drošību” ir noteikts:

“Ikvienam ir tiesības uz personas brīvību un drošību.”

- 5 Atbilstoši Hartas 52. pantam “Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana”:

“1. Visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

[..]

3. Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst [ECPAK] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.

[..]

7. Savienības un dalībvalstu tiesas pienācīgi ievēro skaidrojumus, kas izstrādāti, lai sniegtu norādes šīs Hartas interpretācijai.”

Direktīva 2008/115/EK

- 6 Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvas 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 98. lpp.), preambulas 4. apsvērumā ir paredzēts:

“Ir jānosaka skaidri, pārskatāmi un taisnīgi noteikumi, kas paredzēti efektīvai atgriešanas politikai kā labi pārvaldītas migrācijas politikas būtiskam elementam.”

- 7 Direktīvas 2008/115 3. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro turpmāk minētās definīcijas:

[..]

2) “nelikumīga uzturēšanās” ir tāda trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā, kurš neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti [Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regulas (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 105, 1. lpp.)] 5. pantā, vai arī citiem ieceļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem šajā dalībvalstī;

[..]

4) “atgriešanas lēmums” ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums;

[..].”

8 Saskaņā ar Direktīvas 2008/115 7. pantu “Brīvprātīga izceļošana”:

“1. Atgriešanas lēmumā brīvprātīgai izceļošanai nosaka pienācīgu laika posmu no septiņām dienām līdz trīsdesmit dienām, neskarot 2. un 4. punktā minētos izņēmumus. Dalībvalstis savos valsts tiesību aktos var paredzēt, ka šādu laika posmu nosaka tikai, pamatojoties uz attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā iesniegtu pieteikumu. Tādā gadījumā dalībvalstis informē attiecīgos trešo valstu valstspiederīgos par iespēju iesniegt šādu pieteikumu.

Ar pirmajā daļā paredzēto laika posmu neizslēdz iespēju attiecīgiem trešo valstu valstspiederīgajiem atstāt valsti ātrāk.

2. Dalībvalstis vajadzības gadījumā pagarina brīvprātīgai izceļošanai noteikto laika posmu uz piemērotu laiku, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpašos apstākļus, piemēram, uzturēšanās ilgumu, to, vai ir bērni, kuri apmeklē skolu, vai citi ģimenes locekļi un sociālās saites.

3. Attiecībā uz brīvprātīgai izceļošanai noteikto laika posmu var paredzēt dažus pienākumus, kuru mērķis ir novērst bēgšanas iespējamību, piemēram, regulāru reģistrēšanos attiecīgās iestādēs, atbilstošas finanšu garantijas depozītu, dokumentu iesniegšanu vai pienākumu uzturēties noteiktā vietā.

4. Ja pastāv bēgšanas iespējamība vai ja likumīgas uzturēšanās pieteikums ir atzīts par nepārprotami nepamatotu vai tā pamatā ir krāpšana, vai arī, ja attiecīgā persona apdraud sabiedrības kārtību, drošību vai valsts drošību, dalībvalstis var nenoteikt laika posmu brīvprātīgai izceļošanai vai var noteikt laika posmu, kas ir isāks par septiņām dienām.”

9 Šīs direktīvas 8. panta “Atgriešana” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu atgriešanas lēmumu, ja saskaņā ar 7. panta 4. punktu nav noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai vai ja atgriešanās pienākums nav izpildīts laika posmā, kas saskaņā ar 7. pantu noteikts brīvprātīgai izceļošanai.”

10 Direktīvas 2008/115 11. pantā “Ieceļošanas aizliegums” ir paredzēts:

“1. Atgriešanas lēmumiem pievieno ieceļošanas aizliegumu:

a) ja nav noteikts brīvprātīgas izceļošanas laika posms vai

[..]

2. Ieceļošanas aizlieguma ilgumu nosaka, pienācīgi ņemot vērā katra konkrēta gadījuma visus attiecīgos apstākļus, un tas principā nepārsniedz 5 gadus. Tomēr tas var pārsniegt piecus gadus, ja trešās valsts valstspiederīgais rada nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai.

[..].”

Direktīva 2013/32/ES

- 11 Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV L 180, 60. lpp.) 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

[..]

- c) “pieteikuma iesniedzējs” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezpavalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

[..]

- p) “palikt dalībvalstī” nozīmē palikt tās dalībvalsts teritorijā, tostarp pie robežas vai tranzīta zonā, kurā sagatavots starptautiskās aizsardzības pieteikums vai kurā tas tiek izskatīts;

- q) “turpmāks pieteikums” ir starptautiskās aizsardzības pieteikums, kas ir sagatavots pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšēju pieteikumu, tostarp gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir skaidri atsaucis savu pieteikumu, un gadījumos, kad atbildīgā iestāde ir noraidījusi pieteikumu pēc tā netiešas atsaukšanas saskaņā ar 28. panta 1. punktu.

[..]”

- 12 Saskaņā ar Direktīvas 2013/32 9. pantu “Tiesības palikt dalībvalstī pieteikuma izvērtēšanas laikā”:

“1. Pieteikuma iesniedzējiem atļauj palikt dalībvalstī vienīgi procedūras nolūkā, kamēr atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar procedūrām pirmajā instancē, kas noteiktas III nodaļā. Minētās tiesības palikt nerada tiesības uz uzturēšanās atļauju.

2. Dalībvalstis var pieļaut izņēmumu tikai tādā gadījumā, ja persona iesniedz turpmāku pieteikumu, kas minēts 41. pantā, vai ja tās attiecīgi nodos vai izdos personu citai dalībvalstij, ievērojot pienākumus saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi [..] vai citādi, vai trešai valstij, vai starptautiskajām krimināltiesām.

[..]”

Direktīva 2013/33

- 13 Direktīvas 2013/33 preambulas 15.–18., 20. un 35. apsvērumā ir noteikts:

“(15) Pieteikuma iesniedzēju aizturēšana būtu jāveic saskaņā ar pamatprincipu, ka personu nedrīkst aizturēt tikai tāpēc, ka viņa vēlas iegūt starptautisku aizsardzību, īpaši saskaņā ar dalībvalstu starptautiskām juridiskām saistībām un [Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā parakstītās Konvencijas par bēgļu statusu [Recueil des traités des Nations unies, 189. sējums, 150. lpp., Nr. 2545 (1954)], kas papildināta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas protokolu] 31. pantu. Pieteikuma iesniedzējus drīkst aizturēt tikai ļoti skaidri definētos izņēmuma apstākļos, kas paredzēti šajā direktīvā, un atbilstoši nepieciešamībai un samērīguma principam gan attiecībā uz šādas aizturēšanas veidu, gan nolūku. Ja pieteikuma iesniedzējs ir aizturēts, viņam vajadzētu būt efektīvai piekļuvei nepieciešamajām procesuālajām garantijām, piemēram, tiesību aizsardzībai valsts tiesu iestādē.

- (16) Attiecībā uz administratīvām procedūrām saistībā ar aizturēšanas iemesliem ar “pienācīgas rūpības” jēdzienu ir prasīts vismaz tas, lai dalībvalstis veiktu konkrētus un jēgpilnus pasākumus ar mērķi nodrošināt, ka aizturēšanas iemeslu pārbaudei vajadzīgais laiks ir pēc iespējas īsāks un ka pastāv reālas izredzes šādu pārbaudi veiksmīgi īstenot pēc iespējas īsākā laikā. Aizturēšanai nav jāpārsniedz saprātīgs laikposms, kas vajadzīgs, lai pabeigtu attiecīgās procedūras.
- (17) Šajā direktīvā izklāstītie aizturēšanas iemesli neskar citus aizturēšanas iemeslus, tostarp aizturēšanas iemeslus saistībā ar kriminālprocesu, kas piemērojami saskaņā ar valsts tiesību aktiem bez saistības ar trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- (18) Pret aizturētiem pieteikuma iesniedzējiem būtu jāizturas, pilnībā ievērojot cilvēka cieņu, un viņu uzņemšana būtu jāveic tā, lai apmierinātu viņu vajadzības šādā situācijā. Dalībvalstīm jo īpaši būtu jānodrošina, ka tiek piemērots Apvienoto Nāciju Organizācijas [Konvencijas par bērna tiesībām, kas noslēgta 1989. gada 20. novembrī Ņujorkā un ko ir ratificējušas visas dalībvalstis] 37. pants.
- [..]
- (20) Lai labāk nodrošinātu pieteikuma iesniedzēju fizisko un psiholoģisko neaizskaramību, aizturēšanai vajadzētu būt kā galējam pasākumam, un to drīkst piemērot tikai tad, ja ir pienācīgi izskatīti visi aizturēšanas alternatīvie pasākumi. Jebkurā pasākumā, kas alternatīvs aizturēšanai, ir jāievēro pieteikuma iesniedzēja cilvēka pamattiesības.
- [..]
- (35) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši atzīti [Hartā]. Šī direktīva īpaši cenšas pilnībā respektēt cilvēka cieņu un veicināt hartas 1., 4., 6., 7., 18., 21., 24. un 47. panta piemērošanu, un tā ir attiecīgi jāīsteno.”

14 Saskaņā ar Direktīvas 2013/33 2. pantu “Definīcijas”:

“Šajā direktīvā ir šādas definīcijas:

[..]

b) “pieteikuma iesniedzējs” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

[..]

h) “aizturēšana” ir dalībvalsts veikta pieteikuma iesniedzēja ieslodzīšana noteiktā vietā, kur pieteikuma iesniedzējam vai iesniedzējai ir liegta pārvietošanās brīvība;

[..].”

15 Direktīvas 2013/33 8. pantā “Aizturēšana” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis personu neaiztur tikai tā iemesla dēļ, ka tā ir pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar [Direktīvu 2013/32].

2. Vajadzības gadījumā un pamatojoties uz katras lietas individuālu izvērtējumu, dalībvalstis var pieteikuma iesniedzēju aizturēt, ja citus, mazāk ierobežojošus alternatīvus līdzekļus nav iespējams efektīvi piemērot.

3. Pieteikuma iesniedzēju var aizturēt tikai:

- a) lai noteiktu vai pārbaudītu viņa identitāti vai valstspiederību;
- b) lai noteiktu tos elementus, kuri ir pamatā viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumam, kurus nevarētu iegūt neaizturot, jo īpaši, ja pastāv pieteikuma iesniedzēja bēgšanas iespējamība;
- c) lai procedūras sakarā izlemtu par pieteikuma iesniedzēja tiesībām ieceļot valsts teritorijā;
- d) ja viņš ir aizturēts saskaņā ar atgriešanas procedūru atbilstīgi [Direktīvai 2008/115], lai sagatavotu atgriešanu un/vai īstenotu izraidīšanas procesu, un ja attiecīgā dalībvalsts var ar objektīviem kritērijiem pamatot – tostarp to, ka viņam jau bija iespēja piekļūt patvēruma procedūrai –, ka ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka viņš sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu tikai, lai aizkavētu vai traucētu atgriešanas lēmuma izpildi;
- e) ja tas nepieciešams valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai;
- f) saskaņā ar 28. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [(OV L 180, 31. lpp.)].

Aizturēšanas pamatus nosaka valsts tiesību aktos.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesību aktos tiek paredzēti noteikumi attiecībā uz aizturēšanas alternatīvām, piemēram, regulāru reģistrēšanos attiecīgās iestādēs, finansiālas garantijas iemaksu vai pienākumu uzturēties norādītā vietā.”

16 Saskaņā ar Direktīvas 2013/33 9. pantu “Garantijas aizturētiem pieteikuma iesniedzējiem”:

“1. Pieteikuma iesniedzēju aiztur tikai uz cik iespējams īsu laiku un patur apcietinājumā tikai, kamēr ir piemērojami 8. panta 3. punktā paredzētie pamati.

Administratīvās procedūras, kas attiecas uz 8. panta 3. punktā paredzētajiem aizturēšanas pamatiem, veic ar pienācīgu rūpību. Administratīvo procedūru kavēšanās, ko nevar piedēvēt pieteikuma iesniedzējam, nav pamatojums aizturēšanas turpināšanai.

2. Pieteikuma iesniedzēju aizturēšanas rīkojumu izdod rakstiski tiesu vai administratīvās iestādes. Aizturēšanas rīkojumā norāda faktiskos un juridiskos iemeslus, kas ir tā pamatā.

3. Ja aizturēšanas rīkojumu izdod administratīvās iestādes, dalībvalstis nodrošina aizturēšanas likumības ātru juridisku pārskatīšanu, to veicot *ex officio* un/vai pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma. Ja šādu aizturēšanas likumības pārskatīšanu veic *ex officio*, lēmumu pieņem pēc iespējas drīzāk kopš aizturēšanas. Ja pārskatīšanu veic pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma, par to nolemj pēc iespējas drīzāk kopš attiecīgās procedūras sākuma. Dalībvalstis valsts tiesību aktos attiecīgi nosaka laikposmu, kurā ir jāveic *ex officio* juridiskā pārskatīšana un/vai juridiskā pārskatīšana pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma.

Ja juridiskās pārskatīšanas rezultātā tiek konstatēts, ka aizturēšana ir nelikumīga, attiecīgo pieteikuma iesniedzēju nekavējoties atbrīvo.

4. Aizturētus pieteikuma iesniedzējus viņiem saprotamā valodā vai valodā, kuru ir pamats uzskatīt par šīm personām saprotamu, nekavējoties rakstiski informē par aizturēšanas iemesliem un valsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām aizturēšanas rīkojuma apstrīdēšanai, kā arī par iespēju lūgt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību.

5. Tiesu iestāde ik pēc saprātīga laika posma *ex officio* un/vai pēc attiecīgā pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma pārskata aizturēšanu, jo īpaši, ja aizturēšana ir ilgstoša, ja rodas attiecīgi apstākļi vai kļūst pieejama jauna informācija, kas var ietekmēt aizturēšanas likumību.

[..]”

Nīderlandes tiesības

- 17 2000. gada Ārvalstnieku likuma (*Vreemdelingenwet* 2000) (turpmāk tekstā – “Ārvalstnieku likums”) 8. pantā ir noteikts:

“Ārvalstnieks ir tiesīgs likumīgi uzturēties Nīderlandē vienīgi:

[..]

- f) gaidot lēmumu par [..] pieteikumu piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu [..], ja saskaņā ar šo likumu vai atbilstoši tam pieņemtiem noteikumiem, vai ar tiesas nolēmumu ir paredzēts, ka ārvalstnieku nevar izraidīt, līdz ir pieņemts lēmums par pieteikumu.

[..]”

- 18 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 30.a pantu:

“1. Pieteikums piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu var tikt atzīts par nepieņemamu atbilstoši Direktīvas par patvēruma procedūrām 33. pantam, ja:

[..]

- d) ārvalstnieks ir iesniedzis turpmāku pieteikumu, kurā ārvalstnieks nav ietvēris jaunus elementus vai konstatējumus vai no kura neizriet jauni elementi vai konstatējumi, kas var būt nozīmīgi saistībā ar pieteikuma izvērtēšanu;

[..]

3. Ar vispārējiem administratīviem noteikumiem var tikt paredzēti turpmāki 1. punkta piemērošanas noteikumi.”

- 19 Ārvalstnieku likuma 59.b pantā ir paredzēts:

“1. Ārvalstniekam, kas ir tiesīgs likumīgi uzturēties [..] saskaņā ar 8. panta f) punktu, ciktāl tas ir saistīts ar pieteikumu piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu, ministrs var piemērot aizturēšanu, ja:

- a) aizturēšana ir nepieciešama, lai noteiktu ārvalstnieka identitāti vai valstspiederību;
- b) aizturēšana ir nepieciešama, lai apkopotu datus, kas vajadzīgi 28. pantā minētā pieteikuma piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu izvērtēšanai;

[..]

d) ārvalstnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai atbilstoši [Direktīvas 2013/33] 8. panta 3. punkta [pirmās daļas] e) apakšpunktam.

[..]

4. Aizturēšana atbilstoši 1. punkta d) apakšpunktam tiek piemērota ne ilgāk kā sešus mēnešus.

5. Ministrs aizturēšanu atbilstoši 1. punkta d) apakšpunktam var pagarināt ilgākais līdz deviņiem mēnešiem, ja runa ir par:

a) sarežģītiem faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, kas attiecas uz pieteikuma piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu apstrādi, un

b) būtiskām valsts drošības vai sabiedriskās kārtības interesēm.”

20 2000. gada Lēmuma par ārvalstniekiem (*Vreemdelingenbesluit 2000*) 3.1. pantā ir noteikts:

“[..]

2. Iesniedzot pieteikumu piešķirt termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar patvērumu [..], izraidīšana netiek veikta, ja vien:

a) ārvalstnieks nav iesniedzis turpmāku pieteikumu pēc tam, kad iepriekšējs turpmāks pieteikums ir ticis galīgi atzīts par nepieņemamu, piemērojot [Ārvalstnieku likuma] 30.a panta 1. punkta d) apakšpunktu, vai ir ticis galīgi noraidīts kā acīmredzami nepamatots vai nepamatots, piemērojot [Ārvalstnieku likuma] 30.b vai 31. pantu, un nav sniegti nekādi jauni elementi vai konstatējumi, kas var būt nozīmīgi pieteikuma izvērtēšanai.

[..]

3. 2. punktā paredzētie izņēmumi nav piemērojami, ja izraidīšana va[r] izraisīt Konvencijas par bēgļa statusu [kas 1951. gada 28. jūlijā parakstīta Ženēvā un papildināta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas protokolu], Savienības tiesību, [ECPAK] vai Konvencijas pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem pārkāpumu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

21 Prasītājs pamatlietā ieceļoja Nīderlandē 1995. gada 23. septembrī un tajā pašā dienā iesniedza pirmo patvēruma pieteikumu. Ar 1996. gada 18. janvāra lēmumu šis pieteikums tika noraidīts. Ar 1997. gada 5. jūnija spriedumu *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) prasītāja pamatlietā celto prasību par šo lēmumu atzina par nepamatotu. Šis spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

22 No attiecībā uz ieinteresēto personu izdotā izraksta no sodāmības reģistra, kas ir iesniedzējtiesas rīcībā, izriet, ka laikā no 1999. gada 25. novembra līdz 2015. gada 17. jūnijam ieinteresētajai personai par pārkāpumiem – pārsvarā zādzībām – 21 reizi bija piemēroti sodi, sākot no naudas soda līdz brīvības atņemšanas sodam.

23 2012. gada 19. decembrī prasītājs pamatlietā iesniedza otro patvēruma pieteikumu, bet tā pašā gada 24. decembrī atsauca to.

- 24 2013. gada 8. jūlijā prasītājs pamatlietā iesniedza trešo patvēruma pieteikumu. Ar 2014. gada 8. janvāra lēmumu valsts sekretārs šo pieteikumu noraidīja, uzdeva ieinteresētajai personai nekavējoties atstāt Eiropas Savienības teritoriju un noteica ieceļošanas aizliegumu uz desmit gadiem. Ar 2014. gada 4. aprīļa spriedumu *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) atzina prasītāja pamatlietā celto prasību par šo lēmumu par nepamatotu. Šis spriedums arī ir stājies likumīgā spēkā.
- 25 2015. gada 28. janvārī prasītājs pamatlietā Nīderlandes teritorijā tika aizturēts par zādzību un attiecībā uz to noteiktā ieceļošanas aizlieguma neievērošanu. Par šiem diviem pārkāpumiem viņš 2015. gada 11. februārī tika notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu uz diviem mēnešiem.
- 26 2015. gada 27. februārī – iepriekš minētā soda izciešanas laikā – prasītājs pamatlietā iesniedza ceturto patvēruma pieteikumu, bet ar tā veselības stāvokli saistītu iemeslu dēļ minētā soda izciešanas laikā nebija iespējams pieņemt lēmumu par šo jauno pieteikumu.
- 27 2015. gada 27. martā, proti, šī iepriekš minētā soda izciešanas dienā, prasītājs pamatlietā tika aizturēts kā patvēruma meklētājs, tostarp lai izvērtētu, vai ir iespējams uzklaut viņa viedokli par viņa iesniegto patvēruma pieteikumu.
- 28 2015. gada 9. aprīlī minētā aizturēšana, ņemot vērā šajā datumā spēkā esošajos valsts tiesību aktos paredzētā maksimālā termiņa pārsniegšanas risku, tika izbeigta.
- 29 2015. gada 16. jūnijā prasītājs pamatlietā vēlreiz tika aizturēts par zādzības izdarīšanu un attiecībā uz to noteiktā ieceļošanas aizlieguma neievērošanu. Par šiem diviem pārkāpumiem viņš 2015. gada 1. jūlijā tika notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu uz trīs mēnešiem. Šis sods tika izciests 2015. gada 14. septembrī.
- 30 Tā kā šajā pēdējā minētajā datumā medicīnisku iemeslu dēļ vēl joprojām nebija iespējams uzklaut prasītāja pamatlietā viedokli par viņa iesniegto ceturto patvēruma pieteikumu, viņš ar 2015. gada 14. septembra lēmumu, pamatojoties uz Ārvalstnieku likuma 59.b panta 1. punkta d) apakšpunktu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts, atkārtoti tika aizturēts kā patvēruma meklētājs. Kā norādījušas Nīderlandes iestādes, lai arī ieinteresētajai personai iepriekš minētā ceturtā patvēruma pieteikuma iesniegšanas dēļ bija tiesības likumīgi uzturēties Nīderlandē atbilstoši Ārvalstnieku likuma 8. panta f) punktam, tās aizturēšana bija pamatota ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzības apsvērumiem, jo ieinteresētā persona bija notiesāta par pārkāpumu izdarīšanu un pastāvēja aizdomas arī par vēl citu tās izdarītu pārkāpumu esamību.
- 31 Prasītājs pamatlietā cēla prasību, ar kuru apstrīdēja 2015. gada 14. septembra lēmumu par tā aizturēšanu un lūdza atlīdzināt zaudējumus. Ar *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa), kas izskatīja lietu pirmajā instancē, 2015. gada 28. septembra spriedumu šī prasība tika noraidīta.
- 32 2015. gada 28. septembrī tiesu medicīnas eksperts konstatēja, ka vēl arvien nav iespējams uzklaut prasītāja pamatlietā viedokli par tā iesniegto patvēruma pieteikumu.
- 33 2015. gada 23. oktobrī prasītāja pamatlietā aizturēšana tika apturēta, lai viņš varētu izciest vēl vienu brīvības atņemšanas sodu, kurš tam bija ticis piespriests.
- 34 Apelācijas sūdzībā, kas iesniedzējtiesā tika iesniegta par *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) 2015. gada 28. septembra spriedumu, prasītājs pamatlietā apgalvoja, ka viņa aizturēšana ir pretrunā ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta otrajai teikuma daļai, kurā ir paredzēts, ka ārvalstnieka aizturēšana var būt pamatota tikai ar to, ka ir uzsākta deportēšanas vai izraidīšanas no valsts procedūra. Ārvalstnieka aizturēšana, ja tas likumīgi uzturas Nīderlandē, gaidot lēmumu par tā patvēruma pieteikumu, esot pretrunā šai tiesību normai.

35 Ņemot vērā šo apgalvojumu, iesniedzējtiesa, ievērojot Hartas 6. pantu, pauž šaubas par Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamību, norādot, ka saskaņā ar Paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu tās 6. pantā paredzētās tiesības atbilst tiesībām, kas ir garantētas ECPAK 5. pantā, un tām atbilstoši Hartas 52. panta 3. punktam ir tāda pati nozīme un apjoms kā ECPAK paredzētajām tiesībām.

36 Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts Padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts ir spēkā, aplūkojot to Hartas 6. panta gaismā,

- 1) situācijā, kurā saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu trešās valsts valstspiederīgais ir aizturēts un saskaņā ar Direktīvas 2013/32 9. pantu viņam ir tiesības palikt dalībvalstī, kamēr par viņa patvēruma pieteikumu ir pieņemts lēmums pirmajā instancē, un
- 2) ņemot vērā Paskaidrojumus attiecībā uz Hartu, saskaņā ar kuriem ierobežojumi, ko var likumīgi noteikt Hartas 6. pantā paredzētajām tiesībām, nevar pārsniegt tos, kas ar ECPAK ir atļauti pašā šīs konvencijas 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta tekstā, un Eiropas Cilvēktiesību Tiesas pēdējās minētās tiesību normas veikto interpretāciju, kas ir sniegta tostarp spriedumā *Nabil* u.c. pret Ungāriju (2015. gada 22. septembris, Nr. 62116/12, 38. punkts) un saskaņā ar kuru, ja patvēruma meklētāja aizturēšana nav noteikta saistībā ar izraidīšanu, šī aizturēšana ir pretrunā minētajai ECPAK normai?”

Par steidzamības procedūru

37 *Raad van State* (Valsts Padome) ir lūgusi šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, kas ir paredzēta Tiesas Reglamenta 107. pantā.

38 Šī lūguma pamatojumam iesniedzējtiesa tostarp norāda uz to, ka prasītājam pamatlietā šobrīd ir atņemta brīvība. Tā precizē, ka saskaņā ar informāciju, ko tā ir varējusi iegūt no valsts sekretāra, lai arī aizturēšana, kas attiecībā uz ieinteresēto personu tikusi piemērota kopš 2015. gada 14. septembra, 2015. gada 23. oktobrī tika izbeigta, ieinteresētā persona kopš pēdējā minētā datuma izcieš brīvības atņemšanas sodu (“strafrechtelijke detentie”), kurš tiks izciests 2015. gada 1. decembrī, un ka pēc šī soda izciešanas ieinteresētā persona, visdrīzāk, atkal tiks aizturēta (“vreemdelingenbewaring”).

39 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurš ir par Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamību, ir izvirzīti jautājumi par LESD trešās daļas V sadaļā, kas attiecas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, paredzētajām jomām. Tādējādi attiecībā uz to var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.

40 Otrkārt, ir jākonstatē, ka laikā, kad tika izskatīts pieteikums par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, prasītājam pamatlietā bija liegta brīvība. Lai arī ir tiesa, ka šajā datumā šī brīvības atņemšana nebija pamatota ar Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu, jo tā izrietēja no brīvības atņemšanas soda izpildes, tomēr pēc šīs aizturēšanas, sākot no 2015. gada 23. oktobra, sekoja aizturēšana, kas tika veikta atbilstoši Direktīvai 2013/33. Turklāt saskaņā ar valsts iestāžu prognozēm pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas viņš atkal tiktu aizturēts Direktīvas 2013/33 2. panta h) punkta izpratnē.

- 41 Ņemot vērā iepriekš minēto, Tiesas ceturtā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokātes uzklaušanās 2015. gada 24. novembrī nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu piemērot šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Tā arī nolēma nodot lietu Tiesai, lai iedalītu to virspalātai.
- 42 2015. gada 1. decembrī iesniedzējtiesa, kura bija apņēmusies iesniegt visu atbilstošu informāciju par prasītāja pamatlietā situācijas turpmāko attīstību, darīja zināmu Tiesai, ka, sākot no šī paša datuma, prasītājs pamatlietā atkal ir ticis aizturēts (“vreemdelingenbewaring”) atbilstoši Ārvalstnieku likuma 59.b panta 1. punkta d) apakšpunktam.

Par prejudiciālo jautājumu

- 43 Ar savu prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu izvērtēt Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamību, ievērojot Hartas 6. pantu.
- 44 No lietas materiāliem izriet, ka iemesli, kuru dēļ prasītājs pamatlietā tika aizturēts, ir saistīti ar pārkāpumiem, ko viņš bija izdarījis Nīderlandes teritorijā, kā arī ar to, ka attiecībā uz viņu bija ticis pieņemts lēmums par minētās teritorijas atstāšanu, kas papildināts ar ieceļošanas aizliegumu, abi no kuriem bija kļuvuši galīgi. Iesniedzējtiesa atsauca uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru saistībā ar ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktu, it īpaši spriedumu *Nabil* u.c. pret Ungāriju, minēts iepriekš (38. punkts), kas atbilstoši Hartas 52. panta 3. punktam ir jāņem vērā, interpretējot tās 6. pantu. Saskaņā ar šo judikatūru patvēruma meklētāja aizturēšana ir pretrunā šai ECPAK tiesību normai, ja tā nav tikusi noteikta izraidīšanas nolūkā.
- 45 Vispirms ir jāatgādina, ka, lai gan – kā apstiprināts LES 6. panta 3. punktā – pamattiesības, kas garantētas ECPAK, kā vispārējie principi ir daļa no Savienības tiesībām un lai gan Hartas 52. panta 3. punktā ir paredzēts, ka tajā ietvertajām tiesībām, kas atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, ir tāda pati nozīme un apjoms, kāds tām ir noteikts minētajā konvencijā, tomēr šī pēdējā minētā konvencija, kamēr Savienība nav tai pievienojusies, nav Savienības tiesību sistēmā formāli integrēts juridisks instruments (spriedumi *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 44. punkts, kā arī *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Komisija, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 45. punkts).
- 46 Tādējādi Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamība ir jāizvērtē, ņemot vērā tikai Hartā garantētās pamattiesības (šajā ziņā skat. spriedumus *Otis* u.c., C-199/11, EU:C:2012:684, 47. punkts, kā arī *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Komisija, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 46. punkts).
- 47 Šajā ziņā no Paskaidrojumiem attiecībā uz Hartas 6. pantu, kuri saskaņā ar LES 6. panta 1. punkta trešo daļu un Hartas 52. panta 7. punktu ir jāņem vērā tās interpretācijā (šajā ziņā skat. spriedumus *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 20. punkts, kā arī *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 54. punkts), izriet, ka Hartas 6. pantā paredzētās tiesības atbilst ECPAK 5. pantā garantētajām tiesībām un ka ierobežojumi, kas leģitīmi var tikt noteikti attiecībā uz pirmajā no šīm tiesību normām paredzēto tiesību īstenošanu, nedrīkst pārsniegt ierobežojumus, kas otrajā no šīm tiesību normām atļauti ECPAK. Tomēr Paskaidrojumos par Hartas 52. pantu ir norādīts, ka šī panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt nepieciešamo saskaņotību starp Hartu un ECPAK, “tomēr negatīvi neietekmējot Savienības tiesību aktu un Eiropas Savienības Tiesas nošķirtību [autonomiju]”.
- 48 Tāpat saskaņā ar vispārējo interpretācijas principu Savienības tiesību akts, ciktāl iespējams, ir jāinterpretē tā, lai netiktu ietekmēta tā spēkā esamība, un saskaņā ar primārajiem tiesību aktiem kopumā, un, it īpaši, saskaņā ar Hartas noteikumiem (spriedumi *McDonagh*, C-12/11, EU:C:2013:43, 44. punkts, un Komisija/*Strack* (Pārskatīšana), C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 40. punkts).

- 49 Atļaujot aizturēt pieteikuma iesniedzēju, ja tas nepieciešams valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai, Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā ir paredzēts ierobežojums Hartas 6. pantā paredzēto tiesību uz brīvību izmantošanai.
- 50 Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu visiem Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos un jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot samērīguma principu, šo tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumus drīkst noteikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 51 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, tā kā attiecīgais ierobežojums izriet no direktīvas, kas ir Savienības legislatīvais akts, šis ierobežojums ir ticis paredzēts tiesību aktā.
- 52 Turklāt Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts neietekmē Hartas 6. pantā paredzēto tiesību uz brīvību būtību. Šajā tiesību normā nav apstrīdēta šo tiesību garantija, un, kā tas izriet no minētās tiesību normas formulējuma un šīs direktīvas preambulas 15. apsvēruma, dalībvalstīm tajā ir atļauts aizturēt pieteikuma iesniedzēju tikai tā individuālās rīcības dēļ un šajā pašā tiesību normā paredzētajos izņēmuma apstākļos, turklāt šie apstākļi ir noteikti nosacījumu kopumā, kas ietverti minētās direktīvas 8. un 9. pantā.
- 53 Tā kā valsts drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzība ir Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā izvirzīts mērķis, ir jākonstatē, ka aizturēšanas pasākums, kas ir pamatots ar šo tiesību normu, faktiski atbilst Savienības atzītajam vispārējo interešu mērķim. Turklāt valsts drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzība veicina arī citu personu tiesību un brīvību aizsardzību. Šajā ziņā Hartas 6. pantā ir paredzētas ikvienas personas tiesības ne vien uz brīvību, bet arī uz drošību (šajā ziņā skat. spriedumu *Digital Rights Ireland u.c.*, C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, 42. punkts).
- 54 Attiecībā uz konstatētās iejaukšanās samērīgumu ir jāatgādina, ka samērīguma princips saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru prasa, lai Savienības iestāžu tiesību akti nepārsniegtu to, kas ir atbilstošs un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteiktos legītimos mērķus, ņemot vērā, ka tā radītie traucējumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumus *Afton Chemical*, C-343/09, EU:C:2010:419, 45. punkts; *Nelson u.c.*, C-581/10 un C-629/10, EU:C:2012:657, 71. punkts, kā arī *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 50. punkts).
- 55 Šajā ziņā pieteikuma iesniedzēja aizturēšana, ja tas nepieciešams valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai, jau pēc tā rakstura vien ir pasākums, ar kuru ir iespējams aizsargāt sabiedrību no apdraudējuma, ko var radīt šādas personas rīcība, un ar to tādējādi var tikt sasniegti Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā izvirzītais mērķis.
- 56 Attiecībā uz šajā tiesību normā dalībvalstīm piešķirto pilnvaru aizturēt pieteikuma iesniedzēju ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzību saistītu iemeslu dēļ nepieciešamību ir jānorāda, ka, ņemot vērā Hartas 6. pantā paredzēto tiesību uz brīvību nozīmību un iejaukšanās šajās tiesībās, ko rada šāds aizturēšanas pasākums, smagumu, šo tiesību izmantošanas ierobežojumi ir jāīsteno tikai tiktāl, ciktāl tas ir noteikti nepieciešams (pēc analogijas attiecībā uz tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību skat. spriedumu *Digital Rights Ireland u.c.*, C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, 52. punkts).
- 57 Šajā ziņā gan no Direktīvas 2013/33 8. panta formulējuma un konteksta, gan no tā rašanās vēstures izriet, ka šī panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā paredzētā iespēja aizturēt pieteikuma iesniedzēju ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzību saistītu iemeslu dēļ ir atkarīga no visu to nosacījumu kopuma ievērošanas, kuru mērķis ir stingri ierobežot šāda pasākuma izmantošanu.

- 58 Pirmkārt, no Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta formulējuma vien jau izriet, ka pieteikuma iesniedzēju var aizturēt tikai tad, ja tas “nepieciešams” valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.
- 59 Turklāt ir jāuzsver, ka Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmajā daļā ir izsmeļoši uzskaitīti dažādie pamati, kuru vidū ir arī ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzību saistītais pamats, ar kuriem var tikt attaisnota aizturēšana, un ka visi šie pamati atbilst īpašai vajadzībai un ir autonomi.
- 60 Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta otrajā daļā turklāt ir noteikts, ka aizturēšanas pamatus nosaka valsts tiesību aktos. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, ja direktīvas noteikumos dalībvalstīm ir paredzēta rīcības brīvība, lai noteiktu transponēšanas pasākumus, kas būtu pielāgoti dažādām iespējamajām situācijām, tām, īstenojot šos pasākumus, ir ne tikai jāinterpretē savas valsts tiesības saskaņā ar attiecīgo direktīvu, bet arī jānodrošina, lai tās nebūtu pamatotas ar tādu šīs direktīvas interpretāciju, kas būtu pretrunā pamattiesībām vai citiem Savienības tiesību vispārējiem principiem (šajā ziņā skat. spriedumus *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 68. punkts, kā arī *N. S. u.c.*, C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 77. punkts).
- 61 Otrkārt, pārējos Direktīvas 2013/33 8. panta punktus, kā norādīts šīs direktīvas preambulas 15. un 20. apsvērumā, ir paredzēti būtiski dalībvalstīm piešķirto tiesību veikt aizturēšanu ierobežojumi. No minētās direktīvas 8. panta 1. punkta būtībā izriet, ka dalībvalstis nevar aizturēt personu tikai tādēļ, ka tā ir iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Turklāt šīs pašas direktīvas 8. panta 2. punktā ir prasīts, ka aizturēšana var tikt noteikta tikai vajadzības gadījumā un pamatojoties uz katras lietas individuālu izvērtējumu, ja citus, mazāk ierobežojošus alternatīvus līdzekļus nav iespējams efektīvi piemērot. Direktīvas 2013/33 8. panta 4. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesību aktos tiek paredzēti noteikumi attiecībā uz aizturēšanas alternatīvām, piemēram, regulāra reģistrēšanās attiecīgās iestādēs, finansiālas garantijas iemaksa vai pienākums uzturēties norādītā vietā.
- 62 Tāpat Direktīvas 2013/33 9. panta 1. punktā ir noteikts, ka pieteikuma iesniedzēju aiztur tikai uz cik iespējams īsu laiku un patur apcietinājumā, tikai kamēr ir piemērojami šīs direktīvas 8. panta 3. punktā paredzētie pamati. Turklāt saistībā ar aizturēšanas rīkojumu ir jābūt ievērotām būtiskām procesuālajām un juridiskajām garantijām. Tādējādi saskaņā ar minētās direktīvas 9. panta 2. un 4. punktu šajā rīkojumā rakstveidā ir jābūt norādītiem faktiskajiem un juridiskajiem iemesliem, kas ir tā pamatā, un pieteikuma iesniedzējam viņam saprotamā valodā vai valodā, kuru ir pamats uzskatīt par viņam saprotamu, ir jānorāda noteikta informācija. Runājot par šīs pašas direktīvas 9. panta 3. un 5. punktu, tajā ir precizēta aizturēšanas tiesiskuma pārbaudes tiesā kārtība, kas ir jāievieš dalībvalstīm.
- 63 Treškārt, no Paskaidrojumu raksta Priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (COM(2008) 815, galīgā redakcija), kas bija Direktīvas 2013/33 pamatā, 3. sadaļas 4. punkta izriet, ka aizturēšanas pamats saistībā ar valsts drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzību, tāpat kā pārējie trīs šajā priekšlikumā ietvertie pamati, kas vēlāk tika pārņemti šīs direktīvas 8. panta 3. punkta pirmās daļas a)–c) apakšpunktā, ir balstīts uz Eiropas Padomes Ministru komitejas 2003. gada 16. aprīļa ieteikumu par patvēruma meklētāju aizturēšanas pasākumiem, kā arī uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja (*HCR*) 1999. gada 26. februāra pamatnostādņem par piemērojamiem kritērijiem un standartiem saistībā ar patvēruma meklētāju aizturēšanu. No šo pamatnostādņu 4.1. un 4.2. punkta, to 2012. gadā pieņemtajā redakcijā, izriet, ka, pirmkārt, aizturēšana ir izņēmuma pasākums, kas var tikt pamatots tikai ar leģitīmu mērķi, un ka aizturēšana konkrētajā gadījumā var tikt uzskatīta par nepieciešamu trīs iemeslu dēļ, kas vispārīgi atbilst starptautiskajām tiesībām, proti, sabiedriskā kārtība, sabiedrības veselība un valsts drošība. Otrkārt, aizturēšana ir jāizmanto tikai kā pēdējais līdzeklis, ja ir ticis konstatēts, ka tā ir nepieciešama, saprātīga un samērīga ar leģitīmu mērķi.

- 64 Jāpiebilst, ka stingro regulējumu, kas ir piemērojams valsts kompetentajām iestādēm atzītajām pilnvarām aizturēt pieteikuma iesniedzēju, pamatojoties uz Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu, nodrošina arī interpretācija, kas Tiesas judikatūrā ir tikusi sniegta attiecībā uz citās direktīvās ietvertajiem jēdzieniem “valsts drošība” un “sabiedriskā kārtība” un kas ir piemērojama arī Direktīvas 2013/33 gadījumā.
- 65 Tiesa ir nospriedusi, ka “sabiedriskās kārtības” jēdziens katrā ziņā nozīmē, ka papildus sabiedriskiem traucējumiem, ko rada jebkurš likumpārkāpums, pastāv faktiski, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm (spriedumi *Zh. un O.*, C-554/13, EU:C:2015:377, 60. punkts un tajā minētā judikatūra, saistībā ar Direktīvas 2008/115 7. panta 4. punktu, kā arī *T.*, C-373/13, EU:C:2015:413, 79. punkts un tajā minētā judikatūra, saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp., un kļūdu labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.), 27. un 28. pantu).
- 66 Saistībā ar “valsts drošības” jēdzienu no Tiesas judikatūras izriet, ka šis jēdziens ietver gan dalībvalsts iekšējo, gan ārējo drošību un ka nopietns valsts iestāžu un dienestu darbības apdraudējums, kā arī iedzīvotāju izdzīvošana, tāpat kā ārējo attiecību vai tautu mierīgas līdzāspastāvēšanas būtiska traucējuma risks vai arī militāro interešu apdraudējums tādējādi var ietekmēt valsts drošību (šajā ziņā skat. spriedumu *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 43. un 44. punkts).
- 67 Līdz ar to, ņemot vērā nepieciešamības prasību, ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības apdraudējumu pieteikuma iesniedzēja aizturēšana vai paturēšana apcietinājumā, pamatojoties uz Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu, var tikt pamatota tikai tad, ja tā individuālā rīcība rada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm vai attiecīgās dalībvalsts iekšējai vai ārējai drošībai (šajā ziņā skat. spriedumu *T.*, C-373/13, EU:C:2015:413, 78. un 79. punkts).
- 68 Direktīvas 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts arī nav nesamērīgs attiecībā pret izvirzītajiem mērķiem. Šajā ziņā ir jānorāda, ka šajā tiesību normā ir ievērots līdzsvars starp izvirzīto vispārējo interešu mērķi, proti, valsts drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzību, no vienas puses, un tiesību uz brīvību aizskārumu, ko rada aizturēšanas pasākums, no otras puses (pēc analogijas skat. spriedumu *Volker und Markus Schecke* un *Eifert*, C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 72. un 77. punkts).
- 69 Ar šādu normu būtībā nevar tikt pamatoti aizturēšanas pasākumi, ja vien valsts kompetentās iestādes iepriekš nav katrā konkrētajā gadījumā izvērtējušas, vai risks, ko attiecīgās personas rada valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai, atbilst vismaz tā aizskāruma smagumam, ko šādi pasākumi rada attiecībā uz šo personu tiesībām uz brīvību.
- 70 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka Savienības likumdevējs, pieņemot Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu, ir ievērojis pienācīgu līdzsvaru starp, pirmkārt, pieteikuma iesniedzēja tiesībām uz brīvību un, otrkārt, prasībām saistībā ar valsts drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzību.
- 71 Attiecībā uz to prasību piemērošanu, kas tādas lietas kontekstā kā pamatlieta it īpaši izriet no samērīguma principa, un lai sniegtu iesniedzējtiesai pilnīgu atbildi, ir jānorāda, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas norādēm, kas atspoguļotas šī sprieduma 30. un 44. punktā, prasītāja pamatlietā aizturēšanas pamats būtībā ir saistīts ar pārkāpumiem, ko viņš ir izdarījis Nīderlandes teritorijā, kā arī to, ka attiecībā uz viņu ir ticis pieņemts lēmums par minētās teritorijas atstāšanu, kas papildināts ar ieceļošanas aizliegumu uz desmit gadiem, abi no kuriem ir kļuvuši galīgi.

- 72 Vispirms attiecībā uz šo pēdējo minēto apstākli ir jānorāda, ka atbilstoši Direktīvas 2008/115 11. panta 2. punktam iecelšanas aizlieguma ilgums, ko nosaka, pienācīgi ņemot vērā katra konkrētā gadījuma visus attiecīgos apstākļus, principā nepārsniedz piecus gadus. Tomēr saskaņā ar šo pašu tiesību normu šis ilgums var pārsniegt piecus gadus, ja attiecīgā persona rada nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai.
- 73 Šādos apstākļos iemesli, kuru dēļ valsts iestādes ir uzskatījušas, ka prasītāja pamatlietā individuālā rīcība rada nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai Direktīvas 2008/115 11. panta 2. punkta izpratnē, arī var pamatot aizturēšanu ar valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzību saistītu iemeslu dēļ Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta izpratnē. Tomēr ir jāizvērtē, vai šāda aizturēšana ir tikusi noteikta, stingri ievērojot samērīguma principu, un vai šie iemesli vēl joprojām ir spēkā.
- 74 Tas, ka prasītājs pamatlietā pēc tam, kad attiecībā uz viņu tika izdots rīkojums par Nīderlandes teritorijas atstāšanu, kā arī iecelšanas aizliegums uz desmit gadiem, bija iesniedzis jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, neliedz attiecībā uz viņu noteikt aizturēšanas pasākumu, kas ir pamatots ar Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu. Šādas aizturēšanas rezultātā pieteikuma iesniedzējam netiek atņemtas tiesības palikt dalībvalstī atbilstoši Direktīvas 2013/32 9. panta 1. punktam vienīgi starptautiskās aizsardzības procedūras nolūkā, līdz brīdim, kad atbildīgā iestāde pirmajā instancē pieņems lēmumu par viņa iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- 75 Attiecībā uz iesniedzējtiesas norādi, saskaņā ar kuru atbilstoši tās judikatūrai personai, attiecībā uz kuru ir tikusi piemērota atgriešanas procedūra, iesniedzot patvēruma pieteikumu, jebkurš atgriešanas lēmums, kas iepriekš ir ticis pieņemts saistībā ar šo procedūru, pilnībā zaudē spēku, ir jāuzsver, ka katrā ziņā Direktīvas 2008/115 lietderīgā iedarbība prasa, lai atbilstoši šai direktīvai uzsāktā procedūra, kuras ietvaros ir ticis pieņemts atgriešanas lēmums, kas attiecīgā gadījumā ir papildināts ar iecelšanas aizliegumu, varētu tikt atsākta tajā posmā, kurā tā tikusi pārtraukta starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas dēļ, tiklīdz šis pieteikums ir ticis noraidīts pirmajā instancē. Dalībvalstīm ir pienākums neapdraudēt šajā direktīvā izvirzītā mērķa sasniegšanu, proti, efektīvas trešo valstu valstspiederīgo, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, izraidīšanas un atgriešanas procedūras ieviešanu (šajā ziņā skat. spriedumu *El Dridi*, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 59. punkts).
- 76 Šajā ziņā gan no dalībvalstu lojalitātes pienākuma, kurš izriet no LES 4. panta 3. punkta un ir atgādināts sprieduma *El Dridi* (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268) 56. punktā, gan no efektivitātes prasībām, kas tostarp ir paredzētas Direktīvas 2008/115 preambulas 4. apsvērumā, izriet, ka šis direktīvas 8. pantā dalībvalstīm noteiktais pienākums šī panta 1. punktā paredzētajos gadījumos īstenot izraidīšanu ir jāizpilda cik vien iespējams drīzāk (šajā ziņā skat. spriedumu *Achughbalian*, C-329/11, EU:C:2011:807, 43. un 45. punkts). Tomēr šis pienākums nav ievērots, ja izraidīšana tiek aizkavēta tādēļ, ka pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma noraidīšanas pirmajā instancē tāda procedūra kā iepriekšējā punktā aprakstītā ir jāatsāk nevis tajā posmā, kurā tā tikusi pārtraukta, bet gan no paša sākuma.
- 77 Visbeidzot ir jāatgādina, ka, ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, Hartas 52. panta 3. punktā ir paredzēts, ka šo tiesību nozīme un apjoms ir tādi paši kā minētajā konvencijā noteiktajām tiesībām. Līdz ar to, interpretējot Hartas 6. pantu, ir jāņem vērā ECPAK 5. panta 1. punkts. Pieņemot Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu, Savienības likumdevējs nav pārkāpis ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta otrajā teikumā daļā paredzētās aizsardzības līmeni.
- 78 Kā liecina šis pēdējās minētās tiesību normas formulējums, tajā ir atļauts likumīgi aizturēt personu, pret kuru ir tikusi uzsākta izraidīšanas vai izdošanas procedūra. Šajā ziņā, lai arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa spriedumā *Nabil* u.c. pret Ungāriju, minēts iepriekš (29. punkts), ir nospriedusi, ka brīvības atņemšana, kas ir balstīta uz minēto tiesību normu, var būt pamatota tikai tad, ja norisinās

izraidīšanas vai izdošanas procedūra, bet, ja šī procedūra nav tikusi īstenota ar nepieciešamo rūpību, aizturēšana pārstāj būt pamatota, ievērojot šo pašu tiesību normu, šajā spriedumā nav tikusi izslēgta dalībvalsts iespēja, ievērojot tajā paredzētās garantijas, aizturēt trešās valsts valstspiederīgo, attiecībā uz kuru pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas ir ticis pieņemts atgriešanas lēmums, kas papildināts ar ieceļošanas aizliegumu.

- 79 Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir arī precizējusi, ka norisošas patvēruma procedūras esamība pati par sevi nenozīmē, ka tās personas aizturēšana, kura ir iesniegusi patvēruma pieteikumu, vairs netiek īstenota “ar nolūku [...] deportēt [izraidīt]”, jo iespējama šī pieteikuma noraidījums var radīt pamatu to izraidīšanas pasākumu veikšanai, par kuriem jau ir ticis izlemts (Eiropas Cilvēktiesību tiesa, *Nabil* u.c. pret Ungāriju, minēts iepriekš, 38. punkts).
- 80 Kā ir konstatēts šī sprieduma 75. un 76. punktā, atbilstoši Direktīvai 2008/115 uzsākta procedūra, kurā ir ticis pieņemts atgriešanas lēmums, kas attiecīgā gadījumā papildināts ar ieceļošanas aizliegumu, tādējādi ir jāatsāk tajā posmā, kurā tā tikusi pārtraukta starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas dēļ, tiklīdz šis pieteikums ir ticis noraidīts pirmajā instancē, kā rezultātā šāda procedūra joprojām “tiek veikta” ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta otrās teikuma daļas izpratnē.
- 81 Vēl ir jāuzsver, ka no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras attiecībā uz ECPAK 5. panta 1. punktu izriet, ka brīvības atņemšanas pasākuma īstenošana, lai tā atbilstu mērķim aizsargāt individu pret patvaļību, tostarp nozīmē, ka tai nedrīkst piemist ne vismazākais ļaunticības vai krāpšanas no iestāžu puses elements, ka tā atbilst ECPAK 5. panta 1. punkta atbilstošajā daļā atļautajiem ierobežojumiem un ka pastāv samērīgums starp izvirzīto pamatu un attiecīgo brīvības atņemšanu (šajā ziņā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesa, *Saadi* pret Apvienoto Karalisti, Nr. 13229/03, 68.–74. punkts, *CEDH* 2008). Kā izriet no apsvērumiem saistībā ar Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta spēkā esamības pārbaudi, ievērojot Hartas 52. panta 1. punktu, minētā tiesību norma, kuras piemērojamība ir stingri ierobežota, ņemot vērā šīs tiesību normas kontekstu, atbilst šim prasībām.
- 82 Līdz ar to uz prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta pārbaudē nav konstatēts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt šīs tiesību normas spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 6. pantu un 52. panta 1. un 3. punktu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 83 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/33/ES, ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunkta pārbaudē nav konstatēts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt šīs tiesību normas spēkā esamību, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pantu un 52. panta 1. un 3. punktu.

[Paraksti]